

26.1.2011

Dnro 3705/4/10

Ratkaisija: Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Anu Rita

VANGIN PUHELIMENKÄYTTÖ EI EDELLYTÄ LUPAA

1
KANTELU

Kantelija kertoi, ettei hän ole saanut soittaa Rikosseuraamuslaitoksen terveydenhuoltoyksikköön kantelussa tarkoittamassaan potilasasiakirjoja koskevassa asiassa.

3
RATKAISU

Siltä osin kuin kantelu koskee mahdollisuutta soittaa Rikosseuraamuslaitoksen terveydenhuoltoyksikköön olen tutkinut asian. Katson Sukevan vankilan johtajan menetelleen lainvastaisesti, kun hän ei ole sallinut kantelijan käyttää puhelinta.

Perustelen ratkaisuni seuraavasti.

Kantelija on liittänyt kanteluunsa 29.11.2010 päiväämänsä asioimislomakkeen, jolla hän on pyytänyt Sukevan vankilan johtajalta lupaa soittaa Rikosseuraamuslaitoksen terveydenhuoltoyksikköön. Lomakkeessa kantelija on ilmoittanut pyytäneensä vastaavaa lupaa johtajalta jo 2–3 kuukautta aiemmin, jolloin hänen pyyntöönsä ei hänen kertomansa mukaan ollut suostuttu.

Johtajan kantelijalle 2.12.2010 antamassa vastauksessa todetaan muun muassa "Soittolupaa en asiassa myönnä ja ainoa keino hoitaa asiaa on edelleen tehdä kirjallinen pyyntö joko paikallisesti tai sitten keskushallintoon."

Selvityksessään johtaja muun muassa toteaa katsoneensa kantelijan osalta puhelinsoiton tarpeettomaksi eikä hän näin ollen ole suostunut kantelijan soittopyyntöön.

Vankeuslain 12 luvun 6 §:ssä säädetään vangin puhelimenkäytöstä.

Vangille on annettava omalla kustannuksellaan mahdollisuus olla puhelimitse yhteydessä vankilan ulkopuolelle. Välttämättömien asioiden hoitamiseksi tai muusta erityisestä syystä puhelimen käyttö voidaan sallia korvauksetta.

Vankilan järjestyssäännössä voidaan antaa vankilan toiminnan ja järjestyksen kannalta välttämättömiä määräyksiä puhelimen käyttöajoista. Puhelimen käytön ehdoksi voidaan asettaa, että vanki ilmoittaa, kehen hänellä on tarkoitus olla yhteydessä.

Puhelimen käyttö voidaan keskeyttää tai evätä, jos näin on tarpeen tehdä rikoksen estämiseksi tai vankilan järjestyksen ylläpitämiseksi.

Omana kannanottonani totean seuraavan.

Lain mukaan vangilla on oikeus puhelimenkäyttöön. Vanki ei tarvitse tähän erillistä lupaa. Laissa ei ole asetettu rajoituksia sen suhteen kehen vanki voi olla puhelimitse yhteydessä. Vangin oikeus puhelimenkäyttöön voidaan lain mukaan evätä vain, jos se on tarpeen rikoksen estämiseksi tai vankilan järjestyksen ylläpitämiseksi. Sukevan vankilan johtajan ei ole esittänyt laillista perustusta sille, että kantelijan oikeus käyttää puhelinta on evätty.

Vankeuslaki on ollut voimassa jo pitkään, 1.10.2006 alkaen. Vankeuslain puhelimenkäyttöä koskevalla säännöksellä muutettiin aiemmin voimassa ollutta lakia siten, että puhelimenkäytön luvanvaraisuudesta luovuttiin ja vangeille säädettiin oikeus olla puhelimitse yhteydessä vankilan ulkopuolelle sellaisina soveltuvina aikoina, jotka määritellään vankilan järjestyssäännössä (HE 263/2004, s. 178).

Puhelimenkäyttöä voidaan siis rajoittaa siten, että puhelin ei ole käytettävissä jatkuvasti vangin vapaasti valitsemana ajankohtana. Näistä rajoituksista määrätään vankilan järjestyssäännössä. Tällöin kyse on kuitenkin vain vankilan eri toimintoihin liittyvistä ajallisista käytännön järjestelyistä, ei siitä, että vankilalla olisi oikeus harkita, onko vangin puhelu tarkoituksenmukainen tai tarpeen.

Selvydenvuoksi totean, että Sukevan vankilan 1.5.2009 voimaan tulleen järjestyssäännön 9 § käsittelee puhelimenkäyttöä eikä siitä käy ilmi, että soittaminen millekään taholle olisi Sukevan vankilassa luvanvaraista, kuten se edellä toteamani mukaan ei voikaan olla.

4

TOIMENPITEET

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 10 §:n 1 momentin nojalla annan Sukevan vankilan johtajalle huomautuksen edellä selostetusta lainvastaisesta menettelystä. Tässä tarkoituksessalähettän hänelle jäljennöksen tästä päätöksestäni.